

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvzemni nedelje in praznike. // Inserati do 80 petri vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inserati petri vrst Din 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. // "Slovenski Narod" velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.— za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vratajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Krafjeva ulica 3ev. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Širokemayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENI GRADEC, Slošnikov trg 5 // Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Lord Halifax v gornjem domu:

Osnove in smernice angleške zunanje politike

Ob zaključku zunanjopolitične debate v parlamentu pred odhodom na počitnice je zunanji minister lord Halifax podrobno pojasnil zunanjo po litiko vlade glede vseh perečih mednarodnih problemov

LONDON, 4. avgusta. br. V gornji zbornici je bila včeraj popoldne pred odhodom parlamenta na počitnice debata o zunanji politiki in splošnem mednarodnem položaju. Pri tej priliki je podal zunanji minister lord Halifax obširen eksposo, v katerem se je dotaknil vseh perečih mednarodnih problemov in predrobo orisal razvoj pogajanj v Moskvi, težave pri pogajanjih v Tokiju, angleško politiko na Kitajskem ter stališče Anglike glede gdanskega problema.

Enako kakor ministrski predsednik Chamberlain v spodnjem zbornici, je tudi lord Halifax podčrtal neomajno voljo in odločnost Anglike, da storiti vse za ohranitev miru, da pa se bo skupno s svojimi zavezniki zoperstavila Sicherhemu napadu. Anglija nima nikakih napadnih namenov, pripravljena pa je na največje žrtve za obrambo miru, in temu cilju služijo tudi vse njene priprave na vojaškem področju. Ob koncu svojega govorja, ki ga je poslušala vsa zbornica z največjo pozitivnostjo, je poudaril, da sedanja mednarodna napetost ne dopušča optimizma, ni pa se treba vdujati pesimizmu, ker je mirovna fronta močna dovolj, da je dorasla stiherna nevernost.

V svojem govoru je lord Halifax med drugim dejal:

Stališče Anglike na Daljnem vzhodu

Lord Halifax se je v svojem govoru najprej bavil z vprašanjem Daljnega vzhoda. V govoru, ki so se čuli od raznih strani v tem visokem domu, je dejal med drugim, da bilo slišati tudi mnenja, da temelj za sporazum, ki so ga nedavno ugotovili v Tokiju, prinaša s seboj nekatere temeljne spremembe angleške zunanje politike in da smo se s tem preprečili proti DN ter prelomili odredbe pogodbe devetih sil. To ne drži. Kdorkoli nas otočuje zaradi naše zunanje politike in kritizira temelj za sporazum, ki smo ga sklenili v Tokiju, ne vi se dejstva, da neugodna ocena, ki jo je izraža na našem delu na Dalnjem Vzhodu, gre v prvi vrsti v koristi tistih, ki se silno trudijo, da pretiravajo in tendenčno prikazujejo vse težave, s katerimi se borimo te dni. Japonska vlada ni zahtevala od Anglike, da spremeni svojo politiko. Tega vlade ne bi storila niti v primeru, če bi ji bila tako zahteva postavljena. Vse kar smo storili, da bi našli temelj za sporazum, da smo se ozirali na dejstva, karšča so. Nahajamo se v razmerah, v katerih je treba pokazati v enaki meri trdnost in razumevanje. V tem delu je treba predvsem delati za doseg sporazuma, ki se bo početno brigal za vse državne koristi. Ceprav imajo nekateri vprašanja, o katerih teče razprava, krajenvi znaci, ki nihov pomen mnogo širi. V teh vprašanjih so zainteresirane tudi druge vlade. Vlada je poudarila, da so naše koristi v mnogih teh vprašanjih istovetne z interesi Zedinjenih držav ter Francije. Splošni cilji in težnje teh sil so si zelo sorodni in zato vlada v svetu si važnosti sodelovanja s tem dve ma vladama, ni nikdar izpustila prilike, da ju čim podrobnejje obvesti o naših namerah in našem delu. Prav lahko si zamislim okoliščine, v katerih bi britanska vlada lahko dala vedeti, da ima namen odpovedati trgovinsko pogodbo. Toda kakor je to že povedal v ponedeljek v spodnjem domu ministrski predsednik, je to vprašanje, ki vprašanje, ki predvsem zahteva zelo skrbno izmenjavo misli s vladami britanskih dominionov. Angleška vlada je še vedno pripravljena nadaljevati pogajanja, ki so bila prekinjena po zasedbi Mandžurije s strani Japonske.

Pri vsem tem pa nikdar ne bomo izgubili izpred oči svojih obvez do Kitajske in do ostalih velesil, ki so podpisale pogodbo devetih velesil. Vprašanje nadaljnje podpiranja kitajske valute se bo proučilo v zvezi z mnogimi drugimi finančnimi vprašanji. Vlada britanskega velenčanstva je vedno na razpolago za vsako posredovanje, ki bi moglo pomagati k normaliziranju odnosov na Dalnjem vzhodu. Mislim, da ni nad močjo ljudi dobre volje, da bi našli potreben rešitev, ki ne bi bila nepravična do Kitajske, in katera ne bi uredila interesov ostalih velesil, ki so zainteresirane na Dalnjem vzhodu.

Zakaj se vlečejo pogajanja v Moskvi

Po obravnavi vprašanja na Dalnjem vzhodu je lord Halifax prešel na položaj v Evropi in je najprej govoril o pogajanjih s Sovjetsko Rusijo. Dejal je med drugim:

Angleška vlada je vzela iniciativno za ostvaritev kongresne, ki bi bila obrambna proti napadu. Zaradi tega pada prava na angleško vlado doberen kos krvide zarađen v odlaganja in zavlačevanja na tem področju. Z drugimi besedami: Ze s samim tem se priznava angleški vladi vodilna vloga v tem pogledu. Če bi bil svet v svojih ocenah zmerom pravični, toda vlada se ne pritočuje zaradi tega, ker ji pripisuje največji del krvide za obstoječe ali pa načinljene neuspehe. Osnovni temelj angleške politike je bil od začetka načinji stik s Francijo, sodelovanje z njo za obrambo skupnih interesov. To je že v začetku februarja v spodnjem domu poudaril ministrski predsednik. V duhu tega sodelovanja je angleška vlada s tem dejanjem dala zelo pomemben in važen prispevek tudi k varnosti Rusije same. Angleška vlada je moralna v svoji akciji za mir delati hitro in odločno, kakor je že zelite ogromna večina naroda Velike Britanije. V delu pod takimi okoliščinami angleška vlada ni smela niti ni mogla v vsakem posameznem primeru ozirati se na to, če vsaki njeni potezi odgovarjajo tudi enakomerno poteza sovjetske vlade. Pogajanja v Moskvi gredo za tem, da se ojačajo moči, ki so sedaj na razpolago proti morebitnemu napadu. Treba je razumeti, kako zapletena in težka so vprašanja, ki jih je treba videti vnaprej v tako obilni kombinaciji, ki se sedaj ustvarja za tako široke in zapletene možnosti, katere bi se lahko pojavile. Ni čuda, če se lahko pri razpravljanju o tolikih in tako različnih vprašanjih pojavitve tudi nekatere razlike v stališčih. Pomisliti je tuela, kako zapleteno je že same vprašanja, jasne opredelitev pojma »posrednega napada«. Vse tri vlade so si endnujevali v želji, da tudi ta slučaj čim boljše predvidijo in da čim bolj jasno tehnično izdelajo postopek v vseh morebitnostih te vrste. Toda obstoječe razlike v stališčih glede posameznosti opredelitev tega pojma. Skupni cilji treh vlad, katere sodelujejo v moskovskih pogajanjih, so v tem, da se najde formula, ki bo odgovarjala svojemu namenu in katera pri vsem tem ne bo oskodovala neutralnosti in neodvisnosti drugih držav. Nobena tajama, da smatra sovjetska vlada francosko-angleški predlog za opredelbo pojma na premalo jasen. Toda angleška in francoska vlada pa s svoje strani mislita, da gre sovjetski predlog vse preveč daleč v drugo

smer. Prav tako je točno, da do težav ni prisko samo zaradi zapletenosti tega vprašanja, ki zadeva pravice in interese velenčnika držav. Gotovo pa je, da se splošni sporazumi, kakršni so bili sklenjeni s Poljsko in Turčijo, lahko dosežejo sorazmerno hitro. Med tem, ko sta se sporazumi že davnko sklenjeni, pa se vendar težko pogajanja s tem dverm državama zarađi ureditve posameznih tehničnih vprašanj na podlagi poselih strokovnih sporazumov.

V odgovoru na vprašanje, če sporazum s Poljsko vsebuje tudi primer posrednega napada, moram pojasniti, da posebni sporazum s Poljsko v tem pogledu še ni končno zaključen. Naša obveza do Poljske ostane še naprej zelo jasno določena in enostavna. Nastopila bo v vsakem primeru, v katerem bi bila neodvisnost Poljske ogrožena, in ob vsaki poteki, katero bi poljska vlada smatrala za tako, da se ji mora upreti. Sovjetska vlada pa ni pristala na takino rešitev, kakršna je bila določena glede Turčije in Poljske. Z drugimi besedami povedano, sovjetska vlada ni hotela nevezne začasne prehodne faze sporazuma, temveč je zahtevala, da se dela vso do sklenitve končnega sporazuma v vseh področjih. Ta način dela zahteva dolgo razpravo, zahteva izmenjavo podrobnih pisanih načrtov in protinačrtov. Kadarka gre za izmenjavo kakrške načrte, se morata Velika Britanija in Francija predhodno sporazumeti o odgovoru sovjetski vlad. Zato se motijo tisti, ki misljijo, da bi pogajanja tekli hitreje, če bi bil v Moskvo poslan kak aktivni član angleške vlade. Ce bi bil v Moskvo poslan kak aktivni minister, bi to ne opravilo težav, ki nastajajo zaradi tega, ker mora tudi Molotov stalno poročati sovjetski vlad in počakati na njene sklepke. Dejstvo, da sta angleška in francoska vlada sklenili podatev v Moskvo svoji vojaški odgovornosti, ki gresita v soboto na pot, pa čeprav še ni bil sklenjen politični sporazum, lahko služi kot najboljši dokaz dobrimi namenov angleške in francoske vlade in njene priravnosti, da ta pogajanja dovedejo do zadovoljivega zaključka. Ne samo, ker smatramo, da je potovanje vojaških strokovnjakov dokaz načre dobre volje, temveč tudi misljena, da bo delo vojaških strokovnjakov skupaj z nadaljevanjem političnih pogajanj ugodno delovalo tudi na politična vprašanja.

Glede pogajanj s Turčijo o nekaterih podrobnostih ni razloga misliti, da bi pogajanja ne tekla zadovoljivo. Med vladama Anglike in Turčijo je dosti razumevanja in zelo prisršno ozračje. Odgovarjajoč na vprašanje lorda Ponsonbyja o obmejnem spopadu med Romunijo in Madžarsko je lord Halifax dejal, da nima direktnih

službenih obvestil o tem, vendar pa mu je romunski poslanik sporočil, da se nadeja, da ta incident ne bo imel večjih posledic,

ker je madžarska vlada takoj pristala na ustanovitev mešanega odbora, ki bo preiskal ta dogodek.

Gdansk stalno na dnevnom redu

Nato je lord Halifax prešel na gdanskovo vprašanje in med drugim izjavil:

Nimamo namena dobiti govoriti o tem vprašanju. Ta visoki dom vsekakor dobro ve za izjavo, ki jo je 10. julija letos dal ministrski predsednik s stališčem Velike Britanije. Morda se bodo v istih krogih čutili presenečeni, če povem, da sem imel tudi jaz osebno prečiščen dežel pri sestavljanju te izjave. Ta izjava je jasna in nedvoumna. Ne bi rad še ved povedal, kar bi moglo ali oslabiti ali na ublažiti njen pomen. Ne pridružujem se milijonu, da bi bilo treba v sedanjih okoliščinah priporočiti posiljatev mednarodnih čet v Gdansk. To ne pomeni, da angleška vlada ne

spremlja z budnim očesom položaja v Gdansk in da si ni vse trenutek svesta posledic, ki bi jih mogli imeti dogodki v Gdansk za evropski mir. Napetost, ki vlaže zaradi Gdanske, ne dopušča optimistične preseje položaja, vendar pa tudi ni mesta za pretirani pesimizem. Anglija se je, v svesti s svojih analogij v svoje udobje, stališča oborožila in storila vse, da bi se ohranil mir. Če bo kljub temu prišlo do spopada, za kar pa trenutno vsaj ni nobenih resnih znakov, potem Anglija ve, kje je njeni mesto. Pripravljena na vse lahko mirno gleda v bodočnost, pa naj pride kar koli.

Lahko se zgodi, da postane položaj v par tednih ali mesecih kritičen

Lord Halifax je svoj ekspoze zaključil z besedami:

Dolžnosti državnika in njegova vloga so danes zelo težke zaradi tega, ker uradno, propagandistično, neuradno in novinarsko izmisljajo pretirane dogodke ter jim je vedno senzacije, kakor da prave resnice. Treba je samo pomisiliti na poročanje o dogodkih v Palestini. Vsi tisti, ki so se rame na skupno z Angleški borili med svetovno vojno, se s spoštovanjem spominjajo naše hrabrosti, ki smo jo pokazali v borbah. Jasem preprani, da imajo isto spoštovanje do angleških vojakov tudi tisti, ki so se borili na nasprotni strani. Zato so tudi simešni očitki, na katere se nam ne bi prav za prav bilo treba ozirati, ker tega ne zaslužijo. Jasem ne morem nikogar prisiliti, da bi lepo misili o današnjem položaju na svetu. In skrb za ta položaj na same dolnosti te države, temveč se za to brigajo v vseh državah. Lahko se zgodi, da v nekaj tednih ali mesecih postane položaj kritičen. Politika angleške vlade je obzirna in jasna in je zato ni treba ponovno razlagati. Mi smo storili vse, da položaj naše države naredimo popolnoma jasen. Nimamo nobenih napadnih namenov. Prav tako nimajo naši zavezniki nobenih podobnih namenov. Potrudili smo se, da opredelimo dva cilja angleške politike. Prvega gleda naše stališča do napadateljev, in drugega gleda na grožnja s silo, ter se lotimo konstruktivnega dela za ohranitev miru. Mi smo izdali lastne ukrepe opreznosti in storili vse, kar je mogoče da organiziramo silo za mir, samo da bi preprečili vojno. Ostane samo se eno, in to je tisto, kar zlasti želim: Da se ohrani mir vse do določne dobe, dokler smo z medinjeni in da se opuste pretevovanja in bojazni, kakor tudi, da se ne posveča prevlečna pozornost vsem vestem nitemi da bi se pretirano ocenjevala pesimistična poročila. Jaz predlagam zedinjenemu narodu na države, da v zavesti svoje sile lahko mirno čaka na bodočnost, pa naj se zgodi karkoli.

silu ali pa grožnja s silo, ter se lotimo konstruktivnega dela za ohranitev miru. Mi smo izdali lastne ukrepe opreznosti in storili vse, kar je mogoče da organiziramo silo za mir, samo da bi preprečili vojno. Ostane samo se eno, in to je tisto, kar zlasti želim: Da se ohrani mir vse do določne dobe, dokler smo z medinjeni in da se opuste pretevovanja in bojazni, kakor tudi, da se ne posveča prevlečna pozornost vsem vestem nitemi da bi se pretirano ocenjevala pesimistična poročila. Jaz predlagam zedinjenemu narodu na države, da v zavesti svoje sile lahko mirno čaka na bodočnost, pa naj se zgodi karkoli.

Anglija ne pozna več kompromisov

London, 4. avgusta. AA. Reuter. Današnji londonski jutranjiki primajo uvodnike o današnjem 25 letnem, odkar je Velika Britanija stopila v vojno. Pri tem posebno pondarjajo veliko razliko med položajem, v katerem se je nahajala Velika Britanija leta 1914 in današnjem položajem. Dalej naglašajo listi, da je Velika Britanija brez-kompromisno odločena upreti se kar največje napadatelju. Vse je našlo potrditev v sestavljanju vseh sil v bodočnosti, da ne bo vedenje načrta vzdolj.

Kakov se kaže, želi ruska vlada nadaljevati diplomatska pogajanja šele potem, ko si bo ustvarila sodbo iz omenjavi mnenij med vojaškimi eksperti in o možnosti, da se vzpostavi sodelovanje med tremi generalnimi štabovi. Kakor vse kaže, želi ruska vlada nadaljevati diplomatska pogajanja šele potem, ko si bo ustvarila sodbo iz omenjavi mnenij med vojaškimi eksperti in o možnosti, da se vzpostavi sodelovanje med tremi generalnimi štabovi.

V Parizu so s posebnim zadovoljstvom sprejeli vse izjavlji Molotov, da bodo vojaške delegacije s svojim delom pripravljene k odstranitvi ovir za zaključitev trojne pogode.

Sestava ruske delegacije

Pariz, 4. avgusta. Sovjetska vlada je dočela za pogajanja s francoskim in angleškim vojaškim odposlanstvom sledete člane: maršala Vorosilova, načelnika generalnega štaba, kopne vojske generala Saksenikova, komisarja za mornarico admirala Kuznecova, poveljnika letalstva generala Lokonjova, ter pomočnika načelnika generalnega štaba kopne vojske generala Smorodinova.

Cesme, 4. avgusta. AA. Havas: Včeraj sta se tu sestala japonski rimske in berlinske poslaniki. Sestanek je trajal tri ure. Udeležili so se tudi japonski svetniki in vojaški odposlanici. Po konferenci so izjavili poročevalcu agencije Stefani, da so v glavnem razpravljali o pristopu Japonske in Madžarske k italijansko-nemški zvezni, in pripravljeni na nekaj konferenci japonskih veleposlanikov. Nagnali so se razpravljati tudi na sestanke.

Rim, 4. avgusta. e. Tukajšnji krogi prisluhujeta sestanku japonskih poslanikov vseh pomen. Smatralo se je, da pride do sklenitve italijansko-japonske trgovinske pogode podobne tisti, ki je bila pretekli teden sklenjena med Nemčijo in Japonsko in da je tudi to vprašanje na dnevnem redu konference japonskih veleposlanikov. Nagnali so se razpravljati tudi na sestanke.

Vojvoda Kentski pride v Ljubljano

Rim, 4. avg. AA. Havas. Vojvoda v vojvodinji Kentska, ki sta se mudila dva dni v Benetkah, sta se odpeljala iz Benetk v Ljubljano.

Darujte za Sokolski planinski dom na Pohorju Pristopite k Zadruži za gradnjo Sokol planinskega doma

Jubilej prve slovenske pesmi v Mariboru

Pred 80 leti je v Mariboru prvič javno zadelela slovenska pesem

Maribor, 3. avgusta
So pomembni jubileji, ki so kakor razliti v narodovo življenje. Te dni praznujemo potek 80letnice, odkar je v sijajno opremljeni grajski dvorani v Mariboru ob prilici proslave 100letnice obstoja gimnazije prvič javno zadelela slovenska pesem, ki ji je potem sledila znana hrvatska budica »Ustanimo, zora puc«.

Naš odlični glasbeni zgodovinar in pedagog prof. Hinko Družovič nam je v svojih spisih očekoval zgodovino tega dogodka. S petjem je pričela narodni preporod srednješolska mladina pod vodstvom učitelja glasbe in skladatelja Janeza Miklošiča, brata našega svetovno znanega slavista F. Miklošiča. Janez Miklošič je zbral prvi zbor slovenskih pescev, ki so tedaj ob prilikah

omenjene stoteznice prvič javno nastopili. Ta nastop je napravil globok vtis, ki je zasečenil petje nemških pevcev. S tem prvim javnim nastopom slovenskih pevcev v Mariboru je ustvaril Janez Miklošič temelje vsemu nadaljnemu nacionalno kulturnemu razvoju Slovencev pred vojno na samem Mariboru, ampak po vsem tedanjem Spodnjem Štajeriju, ki je imel v Mariboru svoje prebujajoče se kulturno zarišče in središče.

Ta dogodek pred 80 leti je imel svoje koristne odmeve. Leta dni za tem je namreč vzniknila »Slovenska čitalnica«, pozneje je sledilo tudi »Bralno in pevsko društvo« kot predhodnik Narodnega gledališča v Mariboru.

Naše najlepše gledališče na prostem Ruška sokolska odrska družina nam spet pripravlja prijetno presenečenje

Maribor, 3. avgusta
Znan je sloves sokolske odrske družine v našem malem Beogradu. Ta sloves narašča iz leta v leto. Tudi letos stopajo naši vrli ruški igralci na plan. V nedeljo 6. avgusta popoldne uprizorijo znano srbsko ljudsko igro »Voda s planine« v prevodu g. Ivana Potrča in v režiji opernega pevca domaćina g. Lojzeta Janka. Pisatelja Raša Plaočića in Milan Djokovića, člana beogradskega gledališča, sta v tej ljudski igri naželo posrečen način zajela trenaž, ki se opazijo na vasi med staro konservativno strugo in mlado idealistično strugo. V tej krstni predstavi bodo vrli ruški sokolski igralci spet postavili nove, izvirne odrske like.

Predstavo samo pa bo zelo povzginalna zunanja slika. Doridane so nove terase, kjer je urejenih 1200 udobnih sedežev ob vznožju našega zelenega Pohorja. Tudi si je ruška sokolska odrska družina nabavila nove krasne narodne noše. Vrli Rušani pa misljijo na nadaljnje povečanje svojega krasnega gledališča na prostem, tako da bo ob 10letnici odrskega delovanja sedežev za 2000 oseb, stoji pa za 1000 oseb. Nedeljski krstni predstavi bo prisostvovan tudi avtor g. Vladimir Plaočić, režiser Narodnega gledališča v Beogradu. Podprimo agilne ruške sokolske odrske diletanate, katerih kvalitete sega do stopnje poklicnih odrskih umetnikov.

Izgon nekaterih Židov iz Maribora Mesto morajo zapustiti v treh mesecih

Maribor, 3. avgusta
V Mariboru je zbudila veliko pozornost vest, da morajo nekateri Židje v treh mesecih iz Maribora. Zadevni odlok pristojne oblasti sporod priprizetim, da nudi vsak poizkus pritožbe na višjo instanco malo upanja na uspeh. Zanimanje za to odredbo je tem večje, ker pripadajo prizadeti Židje vidnemu krogu marib. industrije. Med njimi so nekateri znane osebnosti, ki so delovalo zadnja leta v Mariboru in ki morajo sedaj v roku treh mesecov zapustiti Maribor, ker niso naši državljanji. Kakor se doznavata bodo prizadeti vendorje sku-

šali izposlovati podaljšanje dovoljenja za bivanje v Mariboru. Njihovi pravni zastopniki so že pričeli akcijo, da omogočijo svojim klijentom vsaj delno podaljšanje roka bivanja v našem mestu.

Ta odlok pa ne zadeva samo poedincev,

ampak tudi druge. Zaradi tega so namreč v nevarnosti nekatere industrije, katerih delavstvo bo izgubilo kruh in zaslužek, če bodo morali lastniki tvornic preko meje. Spritož tega zbuja zadeva v Mariboru tem večje pozornost. Niso pa pri tem prizadeti vsi Židje inozemci, ki bivajo v Mariboru, ampak samo nekateri.

Komični večeri v okviru Mariborskega tedna
Pripravlja jih urednik „Totega lista“ Božo Podkrajšek

Maribor, 3. avgusta
V okviru VIII. Mariborskega tedna bodo tudi stalni komični večeri, ki jih organizira urednik »Totega lista« g. Božo Podkrajšek. Ti večeri bodo nudili Mariborčanom in Mariborčankam obilo prilike za zdrav smeh in zabavo, saj se bo znaten del programa nanašal na »karikature« Maribora, na nekateri znane osebnosti iz mariborske življenja.

Izvedba tega programa je nedvomno v večjih rokah organizatorja g. B. Podkrajške ter njegovih sodelavcev gg. Skrbniška, Ježka-Milčinskog iz Ljubljane ter Alberta Wilhelma. Sloves sodelujočih jamči za polno uspeh ter imenitno zabavo. V te-

vadni II. dekliške meščanske šole, ki je izvirno ter slikovito opredeljeno, vidimo neštete karikature iz mariborskog življenja, ki jih je napravil g. Pero Gospodetič, potem moritate v Zigmajerjevi izvedbi, značilna opreda v zasnovi Bože Simčičeve ter originalni napisi g. Poljančka.

Tako bo Maribor ob času Mariborskoga tedna lahko z veseli strani motril svoj obraz in svoje zanimivosti skozi očala sotrudnikov »Totega lista«, ki mu v težki dobi pridno zalagajo z vetrino in humorjem. Ta svoj humor pa bodo sedaj na odu lahko še bolj razvili ter stopnjevali. Mariborčani jim bodo za to iskreno hvaležni.

Naši kolesarji in prometne nesreče Nekaj potrebnih opazk in koristnih nasvetov

Maribor, 3. avgusta
V zadnjem času se v Mariboru zoper množijo prometne nezgodne. K sreči pa ni bilo doslej težjih posledic teh nezgod, ki se ponavljajo zadnje letne. Nedvomno pa bi bilo manj teži nesreč, ako bi vsi, ki kolesarijo, in ki se vozijo z raznimi vozili, vsaj nekoliko bolje poznali določne cestnega dela.

Predvsem je važen predpis, ki ga večini kolesarjev bodisi ne pozna, ali pa boosi ne upošteva, da mora namreč kolesar stope stopi s kolesa, ko prihaja na cesto iz hiš, dvorišč ali pa z občestnih parcel. Nešteto je primerov, ki so zahtevali človeška življenja zaradi neupoštevanja te pomembne in temeljne določbe cestnega dela. Brezkratno se kolesarji pojavljajo z dvorišč in hiš sredi ceste in spravljajo s tem šofirje

motoциклiste in voznike v silno zadrgo. Le duhuprisotnost rešuje v teh primerih končljive situacije.

Tudi bi bilo potrebno, da se dodelne izvaja predpis obvege cestnega dela, v smislu katerega bi moral kolesarji na križiščih nakazati smer vožnje s svojo roko. To bi znatno pridomoglo k boljši ureditvi, k brezhibnemu poteku prometa po naših cestah in ulicah.

V interesu dela na naših cestah je, da bi posvetili temu vprašjanju posebno zavorno pažnjo letiče policijske kontrole, pa tudi drugi kontrolni organi, ki naj bi s prijazno besedo, resnim svarilom in kaznijo pažili na to, da se strogo upoštevajo ter izvajajo predpisi cestnega dela. V tem primeru pa budi zmanjšalo število vsakodnevnih prometnih nesgod.

Veliko gasilsko slavje v Lutvercih V nedeljo je bil svečano blagoslovil novi gasilski dom

Gornja Radgona, 3. avgusta
V prijazni vasi Lutverci, ki leži ob banovinski cesti Gornja Radgona – Apačna Gor. Čmurek, se je vršilo v nedeljo 30. julija veliko gasilsko slavje. Blagoslovil nov lep gasilski dom, ki je zrasel iz tal ob živilih kulinarjev – gasilcev tamkajšnje čete. Mlada gasilska četa, ustanovljena šele lansko leto v septembru na pobudo dveh bivših članov Gornjeradgonske gasilske čete bratov Hinkov in Ruperta Probsta ter posetnika Tomaja Simenčiča iz Lutvercev, šteje 32 izvršljivih in 30 podpornih članov. Med izvršljivimi člani so kmeki sinovi in obrtniki v Lutvercih v Plitvice, med podpornimi člani pa starejši posetniki. Izvršljivo članstvo je opravilo kuluk in sicer vsakdo od 10 do 15 težakov, podporno članstvo pa je odstuzilo kuluk z raznimi vožnjami in darovi v blagu.

Moder za zgradbo je napravil stavbenik Schwefler iz Radgone, zidarska dela pa graditelj Josip Novak iz Dežnjaka pri Lj.

tomeru pod nadzorstvom kulukarjev predsednika čete Tomaja Simenčiča in gospodarja Ruperta Probsta. Stavni prostor sledi vasi ob banovinski cesti je dala na razpolago tako zvana gospodarska občina, les za ostrešje, gramoz in peseck pa so podarili kmetje tako, da je bilo treba nakupiti samo opcko, zidno in stračno, cement in apno nekaj železja in lesa za mizaršča dela.

Celotni izdatki za material znašajo je dva okrog 25.000 din, ker je precej materiala bilo podarjenega, delo razen strokovnih delavcev zidarjev in tesarjev, pa je bilo opravljeno od pozdrževalnih gasilcev s kulukom. Vsi stroški bodo kriti z nabiralno akcijo in izkuščkom od lanskoletnje pridelite, ki znaša 17.000 din ter od letnine, ki znaša 14.000 din, prerezec pa bo načrtovan v fond za nabavo orodja. Četa ima namreč za sedaj izpostojeno majhno ročno brigadino od gasilske čete Apače.

Slovensko blagoslovitev novega doma je opravil šupljini iz Aped g. Ivan Cilenček, kumova pa je ga Ana Probst, gospodin-

čarja iz Lutvercev. Kot zastopnik ljutverškega gospodarsko-gornjaradgonske župe se je deležil slavnosti g. Ljudevit Ivanjščič od Sv. Jurja ob Ščavnici.

Iz Gornje Radgone

Predstavil izkupljeno otroku oka. V Obrajanu (Halberain) pri Radgoni je bila na letovišču uradniška družina Paurič iz Gradača. Ko so je tudi dvoplletni sinček Ivan Paurič igral na dvorišču ter gašel med kostmi, je skočil petelin vanj ter mu izključil levo oko. Podlečani zdravnik dr. Kern je ugotovil, da je oko izlito ter je odpremljeno otročiča na očesno kliniko v Gračacu.

Spremembri posesti. Znano gostilno pri Lovčonu pod gradom je prevzela v najem s 1. avgustom soprga brivskega mojstra gospa Marija Motič.

Taborjenje sokolskega naraščaja. Čeprav je članstvo in sokolstvo naklonjeno občinstvu že precej izčrpano od neprestanih nabiralnih akcij za gradnjo doma, so se vendar našla dobra sokolska srca, ki so podprila akcijo tehničnega odseka, da

priredi tudi letos taborjenje sokolskega naraščaja in revnješega članstva na zelenem Pohorju. Naraščaj in članstvo odpotuje v soboto z jutranjim vlačkom do Maribora in odti v sklopu sokoških članov, ki so v Mariboru pod vodstvom br. Žemljice Joška in s. Revelante Anice. Vsem darovalcem iseka tehnični oddelek bratstvo sokolsko zahteva.

Naredna kolesarke. Iz Kapelskega vrha pri Radencih, kjer je bila na obisku v nedeljo posetniška hči Karolina Vogrinčič se je vrnila s kolesom po bregu nislol. Zaradi nagle vožnje in ostrega ovinka je izgubila ravnotežje ter padla tako nasrečno, da si je zlomila levo roko. Prepeljana je bila v banovinsko bolnico v Murski Štok.

Novo motorno brigadino si je nabavila slovesna četa v Žepovčah v Apadki kleti. Blagoslovitev je bila v nedeljo 30. julija.

Občni sber PTL v Gornji Radgoni je radi odstotnosti nekaterih članov preložen in bo prihodnji petek 1. avgusta s pričetkom v 20. uri. Pridite v sodeluje v boju zoper morilko jetiko!

Mariborske in okoliške novice

ske slovesnosti za padle koroške borce, ki bo v nedeljo 6. avgusta 1939. ob 10. dopoldne na Uraki gori.

Nove in črte obrite pravice. Se znamen v mesecu juliju 1939 izdanih in črtenih obritnih pravic. Izdanici: Miljančič Karol, misar, Kopitarjevič et al.; Fajfar Martin, prodaja brezalkoholnih piščak v malem obsegu v smislu § 19-3 obritne zakona, Vodnikov trg (stojnica); Pihler Ferdo, trgovska agentura s tekstilnimi potrebitimi, Prešernova ul. 18; Makarovič Roza, trgovska agentura s mesnim blagom na drobno, Večtrinski ul. 6; Hoffmann Hermina, trgovska agentura s preizkušljivimi in industrijskimi stroji in njih deli, crpalniki ter tehnični stroji, Vodnikov trg (stojnica); Hoffmann Hermina, trgovska agentura s tekstilnimi potrebitimi, Vodnikov trg (stojnica); Matija Štefan, pek, Radvanjska c. 5; Zupan Milka, branjarja, Tržaška c. 46; Tkalcuš Karol, trgovska agentura s modnim blagom na drobno, Gospodsko ul. 32; Rajšč Anton, lončar Orožnica ul. 6. Črtanje: Kiffmann Anton, urar, Aleksandrova c. 11; Stickler Ida, kavarna, Gospodsko ul. 2; Gračner Terezija, gostilna, Frankopanova c. 29; Štibler Viktor, restavracija, Koroška c. 3; Hoffmann Hermina, trgovska agentura s modnim blagom na drobno, Koroška ul. 11; Hobacher Ana, trgovska agentura s konfekcijami in modnim blagom, Aleksandrova c. 11; Srdič Ljubo, trgovska agentura s preizkušljivimi in drugimi vrtstvimi narodnih tkanic, Vetrinjska ul. 18; Hobacher Ana, modistinja, Aleksandrova c. 11; Horvat Pavla, trgovska agentura s modnim blagom na drobno, Aleksandrova c. 61.

Pozar v Škofjelškem gospodarskem poslopju. Snodi okrog 23. je nastal ogenj v Škofjelškem gospodarskem poslopu. Gostilni, ki se je zacet valiti iz gorečega poslopja, je vzbudil pozornost mizarskega pomočnika Leopolda Kolarja iz Smetanove ulice, ki je obvestil policijo in gasilce. Iz nevirov so nagnili rešiti živino in konje, iz svinjakov pa svinje. Gasilci so gasili eno uro in preprečili, da se ogenj ni razširil na sosedne objekte. Zgorelo je otrešje in 2000 kg sena. Škoda znaša okrog 50.000.

Vlomilci so vdrli v zidanico mariborskog odvetnika dr. Hojnika v Polskavi. Odnasli so mu 50 buteljek, perilo in več drugih predmetov v skupini vrednosti 5000 din. Ko je umrla dr. Hojnikova svakinja, so vlomilci vdrli v zidanico njegovega brata, državnega tožilca dr. Hojnika. Zato sodijo da so bili obakrat na delu isti vloženci.

Nočno lekarniško službo imata danes Maverjeva lekarna pri Zamorcu v Gospodsko ulici 12, tel. 28-12, ter Vavpotova lekarna pri Angelu varuhu na Aleksandrovi cesti 33, tel. 28-12-13.

Oldium. Znana nevarna bolezen za naše vinograde zoldium se je pojavila tudi v nekaterih vinogradih v mariborski okolici. Njeno izvajanje lahko preprečimo s pravocasnim zvezpljenjem pažnjanjem.

Velikonočno tekme bodo od 5. do 13. avgusta na teženskem letališču. Zakinjajoči tekem bo v nedeljo 13. m. z velikim mitingom jadralnih letal. Tekmam pa prisostvovat bodo poveljni vojne letalstva divizijski general Miloško Jankovič.

Mariborsko vreme. Maksimalna temperatura 24.1, minimalna 16. Napoveduje se sprememljivo in mestoma vetrovno vreme.

Kopaliste na Mariborskem otoku je sprito toplejšega vremena spet ozivelo.

Z državnega tožilca. Prvi državni tožilci v Mariboru g. dr. Matko Zorjan se je vrnil s svojega dopusta in je spet prezpel posle.

Veslaške tekme bodo v nedeljo 5. avgusta dopolnjeno na Dravi. Tekmovanje bodo eno v dvosedjezne sandoline ter gorski veslaci. Veslaški startajo ob 10. na Mariborskem otoku, cilj je v Kristijanovem kopalnici. Ob 1. pa bo po Dravi vožja s čolni in bengaličnimi razsvetljavi. Veslaške tekme pričnejo v 11. načrti Studenškega sportnega kluba v okviru VIII. Mariborskoga tedna.

Prometna seveda v Frankopanovi ulici. Včeraj popoldne je neki